

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA.“

MONATA

GAZETO.

La „Kroata Esperantisto“ aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.—
6 (6 numeroj) K 1,50
Por unuiganoj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
Boškoviĉeva ulica br. 13.

Redaktoro: **Daniĉa de Bedeković.**

Reklamo:

1 pago K 25 1/4 pago K 7
1/2 „ „ 13 1/6 „ „ 4
kun unufoja apero.
Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
Po linioj laŭ interkonsento.

ATENTIGO. Ni petas la estimatajn korespondantojn, gazetojn k. t. p. ke ili sur siaj al nia urbo direktataj adresoj bonvolu ĉiam skribadi nur „Zagreb, Kroatujo“.

SADRŽAJ: Životna snaga Esperanta. — Esperanto u službi znanosti — Sa V. medunarodnog kongresa — Odziv našem listu — O esperantiskom kongresu u Rumunjskoj. — Društvene vijesti. — Bibliografija. — Napredovanje esperantskoga pokreta. — Poruke uredništva.

LISTAK: „Majci“ od L. Hranilovića. — Iz „Listića“ od Fr. Mažuranića. — Hrvatske poslovice.

Esperantske marke po 2, 3, 5 i 10 filira sa slikom našega meštra Dra. L. Zamenhofs mogu se naručiti u uredništvu našega lista. Cisti prihod u korist društva.

ESPERO KATOLIKA

INTERNACIA MONATA GAZETO

(Benita per Apostola Beno de Pio Xa la 3^{an} de Junio 1906.)

Direktoro: Abato Austin Richardson.

Cefredaktoro: Claudius Colas.

Unu numero: Fr. 0,50. — Jara abono: Fr. 5 (Sm. 2)

10, rue Béranger, PARIS.

Zaručnice esperantske! Pozor!

Trebate li bijele posteljine od platna ili pamučne tkanine, ubrase, marame, stolnjake ili sortirane ostatke tkanina u stalnim bojama, obratite se na poznatu preporuke vrijednu tekstilnu exportnu trgovinu

Frť. Šupich

Červený Kostelec, naproti kostelu, Česka
Dopisivanje esperantski, češki i njemački.

Fianĉinoj esperantistaj! Atentu!

Se vi bezonas litoblanka ajn en tolo kaj kotono, servietojn, nazotakojn, tablotukojn aŭ konstante kolorajn sortimentojn de restaĵoj, turnu sin al rekomendinda teksta eksporttendejo de

Frť. Šupich

Červený Kostelec, naproti kostelu, Bohemujo.
Korespondado esperanta, bohema kaj germana.

„LA ESPERANTISTO“

Oficiala organo de la „Verband deutscher Esperantisten“ aperas monate en Esperanto kaj germana lingvo. Pro numeron dissendas senpage la administracio.

Fritz Schnackenburg

en Leipzig, Talstr. 27.

Studenta Rondeto Esperantista en Praha, fondita la 1^{an} de februaro 1909, propagandi Esperanton inter studentoj, rapide kreskas, stariginte jam multajn sekciojn en bohemiaj urboj. Delegita fako de S. R. E., kiu antaŭ nelonge estis fondita, havas jam delegitojn preskaŭ en ĉiuj bohemiaj urboj, al la delegitoj estas sendataj informoj pri esperanta movado kaj utilaj konsiloj. Tiel estas organizita la tuta bohema studentaro esperantista. (S. R. E. havas post 1^{1/2} jaro de ekzistado jam pli multe ol 100 membrojn). Ĝi petas ĉiujn studentojn kaj amikojn de studentojn grupojn, ke ili ekligu interrilatojn kun ĝi. S. R. E. malfermas samtempe enketojn pri propagando de Esperanto inter studentoj. Por pli efika propagando de Esperanto inter bohemiaj studentoj aranĝos S. R. E.

Ekspozicion de tutmonda studenta literaturo.

Por ke tiu ĉi enterpreno povu esti la plej brila, petas S. R. E. ke oni bonvolu sendi laŭ adreso: Praha I-342., Kafejo Union por »Studento«, ĉion interesanta precipe ĉiulingvajn studentajn gazetojn, revuojn, verkojn, kiuj traktas pri studentaro k. t. p. La organizantoj estas konvinkitaj, ke tia kolekto per kunhelpo de ĉiuj Esperantistoj kaj grupoj el tuta mondo povos sukcese efektiviĝi. (Estas ĝi la unua de tia speco). Al ĉiu, kiu sendos ion por nia ekspozicio, estos sendita »Studento« internacia monata revuo de Esperantistoj. Ni atentigas, ke estis eldonitaj esperantistaj hortabeloj por studentoj (presitaj sur bela kartono) Ekzempleron ni sendos al ĉiu, kiu sendos ilustritan poŝtkarton por ekspozicio laŭ citita adreso.

Por reciprokaj servoj ĉiam pretaj

STUDENTO

Esperanta gazeto por studentoj

Jara abono 1 Sim. por Austrio 2 K.

PRAHA II-516. K. KUTHAN.

Praha, 29./VII. 1909.

Tre estimataj samideanoj!

Kiel estas al Vi konate, organizas la centra asocio Bohemia Unio Esperantista (B. U. E.) en Praha unuan grandan ekspozicion de okazo de I. Bohemia Kongreso Esperantista (26—28 IX. 1909.)

Jam nun posedas la prepara komitato dokumentojn, kiuj nepre konvinkos ĉiujn vizitanton pri la triumfa progresado de nia lingvo, ĉar ĝi kolektis multe da materialo historia ĉe aktuala.

Tamen mankas en ĝia kolekto multaj gravaj eldonaĵoj ĉu privataj ĉu oficialaj, precipe la eldonaĵoj de ceteraj lastatempe fonditaj kluboj (ekz. legitimacioj, statistikaj tabeloj, stampilsignoj, afiŝoj, reklamfolioj, poŝtkartoj, gazetoj, markoj, gvidlibroj, gvidfolioj, broŝuroj, katalogoj, regularoj de esp. societoj, membrokartoj, sigeloj, bildoj, fotografiaĵoj k. c.

Tiukauze kuragas la subskribita komitato turniĝi al Via estimata societo kun sincera peto pri afabla alsendo de kelkaj elmontraĵoj, kiuj estos, se Vi tion deziras, resendotaj al Vi sendifekte tuj post fermo de la ekspozicio.

Ĉiujn donace ricevitajn objektojn ni poste envicigos en ĉiaman specialan rondirantan ekspozicion. Ni sendos al ĉiu amiko, kiu helpos nian propagandan laboron, fotografiaĵojn el nia kongreso.

Kun sama plezuro ni kontratservos ĉiujn societojn, kiuj bezonos de okazo de siaj ekspozicioj dokumentojn el Bohemujo.

Pro celo propaganda: Salutajn leterojn, poŝtkartojn aŭ telegramojn oni sendu afable laŭ adreso: *Esperanta Kongreso Praha Kafejo Union Bohemujo*.

Esperante, ke Vi bonvole plenumos nian peton almenaŭ per alsendo de kelkaj presajoj, ni restas Viaj

BOHEMA UNIO ESPERANTISTA

EKSPOZICIA SEKCIO

Praha I. 342.

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA.“

MONATA

GAZETO.

La »Kroata Esperantisto« aperas la 15^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro (12 numeroj) K 3.—
 1/3 » (6 numeroj) K 1.50
 Por unuiganoj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
 Boškoviĉeva ulica br. 13.

Redaktorino: **Danica de Bedekoviĉ.**

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
 1/2 » » 13 1/8 » » 4
 kun unufoja apero.
 Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
 Po linioj laŭ interkonsento.

LA VIVPOVECO DE L' ESPERANTO.

Antaŭ nelonge oni povis legi gravan paroladon de franca politikisto kaj oratoro Deschanel, kiu tute malprave! — opinias, ke estas necese, por disvastigi la francan lingvon, ataki la ideon de internacie artefarita lingvo. Estas karakterize kaj por ni Esperantistoj tre ĝojige, ke liajn argumentojn kontraŭbatalis franca Esperantisto, nome Sr^o Evrot, prezidanto de la Limoges'a grupo.

Kiam niaj kontraŭuloj asertas, ke »floro artefarita ne povas vivi, same: artefarita lingvo ne estas vivpova«, kaj plie: »lingvo povas vivi, nur se ĝi havas pasintajon, lingvo artefarita, ne estinte, ne povas esti kaj ne estos«, tiam ni ĉiuj, kiuj vidas, kiel ne per teoriaj pripensoj, sed precipe per faktoj nekontesteblaj inter la popoloj de l' civilizita terglobo el la grandege kreskantaj materialaj rilatoj rezultis kreskanta sento pri solidareco inter diversgentanoj: ni ĉiuj devas ridi, aŭdante, ke Esperanto ne povas vivi. Ĉar Esperanto ja vivas! Oni ja uzas Esperanton ĉiutage. Ĉiutage ni legas gazetojn, revuojn, librojn, eĉ reklamilojn esperante verkitajn. Ĉiutage ni ricevas aŭ sendas leterojn esperante skribitajn. Ĉiutage oni parolas en nia kara lingvo, kompreneble tre ofte kun alilingvanoj. Nu! se tia ĉiutempe ĉiuloke uzata lingvo ne vivas, kio do vivas?

Kiam oni diras, ke lingvo estas floro artefarita kaj ne povas vivi, oni parolas nur metafore, oni ne parolas plenguste kaj plenscience. La semo, pri kiu tiel gracie rakontas la esperantista poeto H. Sentis, la semo, kiun la vento forblovis sur altan montegon kaj demetis ŝirmite en fendeton de roko, per sia sola vivpoveco elkreskigas trunketon, foliaĵojn kaj florojn. Ĝi kreskas en soluleco, for de la homoj, baraktantaj en la fundo de malproksima valo. Se ĉiuj homoj malaperus de la supraĵo de l' terglobo, la malgranda floreto tamen daŭrigus naskante florojn kaj disŝutante novajn semojn. Ĝia vivpovo estas en ĝi. Male, lingvo ne vivas per si mem. Ĝia vivo ne estas senpera, interna, propra vivo, sed vivo pera, ekstera, nepropa. Nur en tiu lasta senco oni povas ĝuste diri, ke lingvo vivas. Nur de la homoj, ĝin uzantaj, la lingvo ricevas sian spiriton, uzeblecon kaj fortecon. Se oni malaperigus ĉiujn franceparolantojn, la franca lingvo malaperus. Se oni malekzistigus la germaneparolantojn, ne plu ekzistus la lingvo germana. Same, se malaperus ĉiuj Esperantistoj, Esperanto nature malaperus. Sed tiel longe, dum Esperantistoj ekzistos, kaj ĉu pro idealista fervoro, ĉu pro homama celo, ĉu pro praktikaj aferoj kaj utiloj uzos sian lingvon, Esperanto, kiu vivas jam de dudek jaroj, daŭrigos vivi kaj disvastigadi.

El ĉiuj anguloj de l' mondo ja alvenas al ni ĉiutage sciigoj pri konstanta disvastigado de Esperanto. Eĉ en landoj, ĝis nun plej obstinaj al nia afero — ekzemple en Ĥinuĵo — jam aperis pacaj batalantoj, kaj dank' al ilia efika laboro, Esperanto ankaŭ tie forte enradikiĝas. Dum jarcentoj la rigardo de l' homo, liaj pensoj, liaj aspiroj, lia penado ne celis trans la limoj de lia patrujo; sed jen: ekvenis la tempo, kiam pro la progreso de la materialaj interpopolaj rilatoj komencis kraki baroj jarcentaj. La homoj ekkonsciis, ke ekster la limoj de ilia patrujo ekzistas tiaj samaj homoj, kies bezonoj kaj aspiroj, malgraŭ la naciaj apartaĵoj, ofte estas komunaj kaj samcelaj. Ili komencis lerni unu de la alia, super la landaj kaj lingvaj baroj, kaj — spite arte forĝitaj malkonsentoj — estimi unu la alian. Al tiu sento mankis nur organo, mankis materiala enkorpiĝo, mankis unueca ligilo. L' Esperantismo alportis la solvon: Esperanto estas la ŝlosilo de multaj gravaj nuntempaj demandoj, kiujn starigis la plikresko de la intergentaj rilatoj. Kaj pro tio ni Esperantistoj laboras senzorge kaj sentime. Sciante, ke praveco kaj estonto estas niaj, ke ĉiuj argumentoj de niaj kontraŭuloj estas malveraj, ni nepre venkos sub la signo de la senmorta kreaĵo kaj mirinda verko de Zamenhof.

Ĉiu lando ja konservu ĵaluze sian lingvon, la spegulon de la nacia karaktero kaj spirito. Sed Esperanto estu la voĉo de l' homara konscienco, la esprimilo de internaciaj aspiroj, la fratigilo de la miljare malamikaj nacioj. Oni konsideru ne nur Esperanton kiel lingvon, sed Esperantismon kiel movadon, kiu prezentas signifon sufiĉe gravan, idealon sufiĉe altan, ke oni dediĉu al ĝi ĉiujn fortojn kaj pensojn.

Tiamaniere nia movado akiros tian forton, ke nenio iam povos ĝin haltigi aŭ timigi!

— i —

ESPERANTO U SLUŽBI ZNANOSTI.

U uvodnom smo članku osvjetlali posve krivi nazor onih, koji tvrde, da umjetno sagrađeni međunarodni jezik nema životne snage, baš kao ni umjetni cvijet. Kano da se cvijet ne rasploduje iz sjemena bez posredovanja ljudi, dok jezik dotle živi, dok ljudi njim govore!

Pa zar Esperanto nije već dostatno dokazao svoju životnu snagu? On i te kako živi, a svakim danom slavi nove triumfe.

FELIETONO.

AL LA PATRINO.

De Jovan Hranilović.

Al arĝent' simile brilas
Cia haro jam velkita,
Cia vango, frunto falda,
Mano cia lacigita.

Ci similas la kapelon
En tombejo neĝkovrita,
Kie ja dolor', espero
Estas, ho, enterigita.

Kiel la kapellucerno
Milde lunas jen interne,
Tiel en infano cia
Ardas koroflam' eterne.

El ventegoj de la vivo,
Kvazaŭ de la viva fonto,
Logas la patrinkapelo
Min el fremda valo, monto.

Sur l' altar' de cia amo,
Tie ĉi fortit', benita
Mia sento returniĝas
Monden, — tro feliĉigita.

Tial mi por ci, patrino
Preĝas, ke en kvieteco
La lumanta kapelflamo
Ardu do en eterneco!

Esperantigis *Mavro Špicer*.

Eno i u okviru međunarodnoga liječničkog kongresa u Budimpešti držali su esperantski liječnici dne 30. kolovoza t. g. sjednicu, u kojoj je konsul svesvjetskoga liječničkoga saveza Dr. Robert Schatz u poduljem govoru razložio bitnost i korist Esperanta za liječničku znanost, zahvaljujuć se ujedno prisutnicima, što su se sa svih strana svijeta sakupili, da posvjedočuju, kako je Esperanto i u službi znanosti od neprocjenive vrijednosti, kad s njime učenjaci raznih naroda i jezika umiju raspravljati velevažna liječnička pitanja.

Na ovaj su govor slijedila brojna esperantska predavanja. Dr. Sidlovski (Moskva) govorio je o socijalnim liječničkim institucijama u Ruskoj; Dr. Aleksej Sestakoff (Bugarin) o kužnim bolestima; Dr. E. Caillard (Monaco) o uporabi sterilizovane morske vode u kirurgiji. Manja predavanja su držali: Dr. Rothschild, Aachen (Njemačka), Dr. Terricalras, Vich (Španjolska), Dr. Sroupl, Petrograd (Ruska) i Dr. Wisel, Varšava (Ruska). Skupština odaslala je pozdravne brzojavke kralju, ministru nastave, Dru. Zamenhofu i međunarodnom kongresu u Barcelonu. Konačno bje zaključeno, da će se ustrojiti posebni međunarodni liječnički odbor, kojemu će službeni jezik biti Esperanto.

SA V. MEĐUNARODNOGA KONGRESA.

Vijesti, što su nam do danas stigle iz Barcelone, ne odavaju još potpunu sliku znamenitih događaja, koji su se odigrali na međunarodnom kongresu, no i ono malo, što nam je dosada priopćeno, mora nas tim većma obradovati, što se je bilo pobožati, da poradi poznatih nemira u Španiji do toga kongresa u opće ne će doći.

Iz svih krajeva svijeta sakupilo se dne 5. t. mj u Barceloni oko 2600 Esperantista, koji su — na čelu im dični autor Esperanta Dr. Zamenhof — od tamošnjega pučanstva vanredno svečanim načinom dočekani. U ime grada pozdravio je kongresiste gradonačelnik Leyet; dne 6. rujna otvoren je kongres u prisutnosti zastupnika kralja i španjolske vlade. Upravo grandiozan bijaše prizor, kada je pred palaču, gdje se je obdržavao kongres, došlo nekoliko hiljada školske djece, pjevajući esperantsku himnu. Ovima je zastupnik ministarstva za bogoštovlje i nastavu, ministerijalni savjetnik Fuster obrazložio međunarodnu važnost Esperanta.

U stolnoj crkvi čitao je biskup Richardson esperantsku misu, kojoj je Sv. otac papa poslao apoštolski blagoslov. Svečane su mise čitane i u protestantskoj i anglikanskoj crkvi

LA UNIVERSO.

De Fran Mažuranić.

Dum belaj someraj vesperoj ekveturigiĝis mi ofte en la vastegan maron. Mi ekkusiĝis en la boato, lasinte al la ondo laŭvole min balanci.

Super mi milionoj da steletoj, kaj ĉirkaŭ mi la misterema maro.

Mi rigardas kaj aŭskultas.

Rigardante la ĉielon kaj la tremeton de steloj mi sentas, kiel la naturo spiradas.

Aŭskultante la bruon de la maro mi aŭdas, kiel la naturo parolas. Ĉiu vorto resonas en mia animo:

•Homo! Homo! fiera, fierega vermo! Nur unu spiradeto de vento, nur unu ondo — kaj super vi malfermiĝus l' abismo de la morto; — kaj eĉ nek unu stelo pro tio ekstremus!•

Kun timo kaj estimo mi rigardas la ĉielajn altaĵojn demandante min: Kio estas mi?

Kio estas la homo kontraŭ tiu ĉi mondo? — Kaj kio estas nia tero kontraŭ la universo?

La luno turniĝas ĉirkaŭ la tero, kaj la tero kun la luno ĉirkaŭ la suno. Kaj la suno — kiel certigas multaj astronomoj — turniĝas kun sia tuta sistemo ĉirkaŭ

U savezu sa kongresom upriličena je i esperantska izložba; u kazalištu davana je esperantska drama; u areni predočena je borba bikova. Gradom su obilazile glazbe, svirajući esperantsku himnu.

Potanki izvještaj donijeti ćemo u slijedećem broju našega lista.

ODZIV NAŠEMU LISTU.

Već smo u više navrata napomenuli, kako strani svijet zanimanjem prati naš rad i simpatično piše o našoj lijepoj hrvatskoj knjizi *Evo najnovijih izjava*:

Srpanjski broj vrlo raširenoga i znamenitoga pariškog esperantskog mjesečnika »*Espero katolika*« preštampava iz 2. broja našega glasila Špicero^v prijevod pjesme našega starine I. Trnskoga, a popraća je to slijedećim riječima: »Pred nekoliko tjedana proslavila je Hrvatska 90. rođendan svojega glasovitog pjesnika Ivana Trnskoga. Tim povodom doneo je simpatični list »*Kroata Esperantisto*«, službeno glasilo Društva Hrvatskih Esperantista prekrasan esperantski prevod jedne od najdražesnijih njegovih pjesama Ljubeznom dozvolom prevoditelja g. Mavre Špicera mi ju evo iznosimo pred naše čitatelje«.

Srpanjski broj u Leipzigu izlazećega lista »*La Esperantisto*« donosi na prvom mjestu u Špicero^vom prijevodu dvije naše pjesme i to jednu »*Hrvatulju*« Augusta Šeno^e i jednu »*Ružmarinku*« Augusta Harambašića. List naš oglašuje tim povodom ovako:

»G. Mavro Špicer, naš stalni suradnik i gđa. Danica de Bedeković izdavaju od mjeseca travnja u hrvatskom i esperantskom jeziku list »*Kroata Esperantisto*«, te time znatno unapređuju esperantski pokret u Hrvatskoj, u zemlji, kojoj je književnost skoro posve nepoznata u svijetu. Mi vrlo preporučujemo pretplatu na ovo novo glasilo te novome suboriocu želimo napredak i procvat«.

O EŠPERANESKOM KONGRESU U RUMUNJSKOJ.

Kako već javismo u prošlom broju našega lista, bio je od 1.—3. kolovoza ove godine u Bukareštu prvi kongres Esperantista u Rumunjskoj. Iz vrlo zanimivoga izvještaja, što ga primamo iz Bukarešta (kojega žalibože s pomanjkanja prostora ne možemo čitavoga uvrstiti u naš list), vadimo slijedeće:

unu ankoraŭ pli granda suno. Sed ĉirkaŭ kio turniĝas tiu alia suno kun la milionoj da siaj planedoj? — — —

Tie finiĝas la astronomia scienco, tie komencas la kredo. En tiu senmezureco la homo malaperadas.

Kio estas ni? Kio estas tiu ĉi mondo?! — — —

LA PATRO KAJ LA FILO.

De Fran Mažuranić.

En la domo estas granda ĝojo. De ĉie venadas gegastoj por gratuli la feliĉan domestron.

Li estas feliĉa, feliĉega, kaj eĉ nek rimarkas, ke lia filo ne estas ĉeestanta. Sed kie li estas?

Jen en lia ĉambro! Kuŝas en la apogseĝo. La vizaĝon li kovras per la manoj. Varmegaj larmoj fluas de lia pala vizaĝo — — —

Kaj kial ploras tiu junulo, se ĉiuj aliaj estas gajaj? — Matene ricevis lia patro la krucon por eksterordaj meritoj en la kongregacio! — — —

El kroato tradukis *Slavko Ježić*.

KROATAJ NACIAJ PROVERBOJ.

Menso maroĝema, morto malŝparema. — Patrino mallaudante la filinon ri-proĉas la bofilinon. — En kamparon turkoj, en montaron — lupoj. — Kiu frue leviga, du feliĉojn kaptas. — Laboremulo havas ĉion, ŝparemulo eĉ pli multe. — Unue Dio kreis barbon al si mem.

Kolektis *Franjo Kolar* (Bjelovar).

»Naš je kongres od to veće važnosti, što je to prvi kongres esperantista u glavnom gradu zemlje, u koju si je Esperanto prokrcio put tek zadnje dvije godine. No kad se pročuje o njegovu uspjehu, koji nadvisuje svaku našu nadu, o pretresanim temama, o djelovanju toga kongresa u zemlji samoj, o važnim rezolucijama njegovim, razumjet će svatko, da je naš kongres novi korak jačega pokreta esperantizma u istočnoj Evropi, pak da je Esperanto u Rumunjskoj, Bugarskoj i Srbiji nastupio novi, čvrsti i trajni put.

Kongres taj bio je internacionalan. Od inih naroda prisustvovalo je i 111 Bugara, 11 Srba i naš poznati stari ruski suborionac g. N. P. Evstifeieff.

Doček Bugara i Srba bio je 3. srpnja uveče na sjev. kolodvoru u Bukareštu, pri čem je vojnička glazba svirala esperantsku himnu uz poklike: »Živio Esperanto! Živjeli bugarski i srpski Esperantisti!«. Kolodvor bijaše pun Esperantista i inoga općinstva. Poslije ushićenih pozdravnih govora kretala je povorka uz glazbu i stotinu barjaka esperantskih, rumunjskih i srpskih glavnim gradom, gdje bijahu svuda pozdravljeni poklicima »Vivu Esperanto!«. U nedjelju, 1. kolovoza bijaše svečano otvorenje u najljepšoj dvorani Bukarešta »Liedertafeln« po bugarskom svećeniku, koji je glasno izmolio »Očenaš« esperantski. (Slijedi opis svečanosti, skupština, banketa, ekskurzija, kazališnih prestava esperantskih, sjajnoga plesa koncert orkestra sljepačkoga itd., no poradi kratkoće prostora navodimo samo neke važnije momente osobito iz skupštine same). »Drugi dan (ponedjeljak 2. kolovoza) započela je skupština kongresara, koja trajaše ujutru i popodne. Poslije mnogih govora o različitim temama bjehu prihvaćene ove rezolucije:

1. o naučavanju Esperanta slijepcima (prijedlog g. Nenkova u ime slijepaca zavoda utemeljenoga po bug. kraljici: »Vatra Luminoasa« ;
2. o radu oko riječnika Esperanto-esperantskoga (prijedlog srpskoga esperantskoga društva, koje je zastupao tajnik g. Budjevač);
3. o ustrojenju »Saveza Esperantista podunavskih zemalja (prijedlog rumunjskoga esper. društva);
4. prihvaćen bje prijedlog, da će se slijedeći slični kongres prirediti u Beogradu;
5. o osnivanju »Trgovačkoga esperantskog saveza« trgovaca i industrijalaca Rumunjske i Balkanskoga poluotoka (prijedlog g. Davidoffa, Bugara);
6. da se društva, koja su prisustvovala ovom kongresu zauzmu kod ministarstva svojih zemalja, da se uvodi Esperanto u stručne škole (prijedlog g. Kančeva, Bugara);
7. (15.) kolovoza završio je kongres kratkim govorom Dra. G. Robina, predsjednika R. E. S. i kongresnom molitvom« izrečena po slijepom Esperantistu.

U srijedu 3. kolovoza bila je ekskurzija u Sinai, ljetno boravište kraljevske obitelji u gorama. Kraljica Elisabetha primila je veoma ljubezno delegaciju od 30 osoba, koju je predvodio Dr. G. Robin. Njezino Veličanstvo ljubezljivo je govorilo sa svakim pojedinim i pitala za druge Esperantiste, koje je vidjela ulaziti u Kastel Peleš. Kad je čula, da su vani ostali, reče: »Onda idem ja k njima«. Razgovarala je kojih 30 časaka s njima i zanimala se živo za esperantski pokret uopće, a osobito među slijepcima, i obećala, da će sama učiti Esperanto. Čuši, da je kongres otvorio svećenik izmolivši esper. »Očenaš«, htjela je odmah čuti tu molitvu u Esperantu, kojoj je želji udovoljio Dr. Robin. Na rastanku reče, da će kod budućega sastanka slijedeće godine govoriti s nama esperantski, pa umoli Dra. Robina, da joj pribavi esperantski prijevod sv. pisma i pozdravi nas glasno esperantski »Ĝis la revido« (»Do viđenja«), a g. Evstifeieff odvrati: »Vivu la Regno de Esperantujo!« (Živjela kraljica Esperantije!).

Ovaj posjet kod kraljice učinio je kod sviju posjetitelja kongresa velik i nezaboravan utisak. Ova činjenica pripomoći će mnogo našoj stvari, jer će ohrabriti i učvrstiti mnoge naše istomišljenike u ustrajnoj borbi za nju.

Poslije povratka u Bukarešt bila je noćna izvanredna sjednica, u kojoj bje primljen prijedlog g. Evstifeieffa o uvođenju Esperanta u brzojavnim razmateljstvima. Ostala dva dana poslije kongresa prodoše razgledavanjem Bukarešta. Kon-

gresisti posjetiše muzeje, tvornice, šetališta. (Slijedi potanki opis, kako sprovedoše posjetioci kongresa u prekrasnoj zajednici i prijateljstvu).

Da pokažemo općinstvu rasprostranjenost Esperanta, priredismo veliku esperantsku izložbu. koja je radi bogatstva i raznolikosti izloženih predmeta (knjiga, časopisa itd.) učinila na posetioce upravo neočekivani dojam.

Na temelju ovoga kongresa možemo ustvrditi, da je esperantski pokret dobro primljen i prosuđivan u našoj zemlji. Ovo zaključujemo i po tome, što su sve naše molbe velikom pripravnosću od oblasti uslišane, kao n. pr.: ministarstvo unutarnjih poslova, dozvolilo je slobodno prekoračivanje zemaljskih granica za vrijeme kongresa svakome, koji se iskaže kongresnom kartom; vojničko ministarstvo stavilo je na dispoziciju časničke vojne škole za ukonačenje kongresista; prometno ravnateljstvo pojedinih je vožnju za 50% svima, koji imaju kongresnu kartu. I ostale institucije (muzeji, tvornice itd.), koje posjetismo, primiše nas vrlo ljubezno i nastojale su, da nas zadovolje u svakom pogledu. Naš kongres bio je i uspješan pothvat za naš pokret uopće, a napose je važan po Rumunjsku i balkanski poluotok.

I. Giuglea, tajnik R. E. S.

DRUŠTVENE VIJESTI.

Naše je društvo na kongres u Barcelonu odaslalo slijedeću brzojavku:

La unuigo de kroataj Esperantistoj sendas al Vi el la ĉefurbo Zagreb koran saluton dezirante fruktoričan laboron kaj plej brilan sukceson.

Vivu ĉiuj kongresanoj! Vivu Dro Zamenhof!

(Društvo hrvatskih Esperantista šalje iz glavnoga grada Zagreba srdačan pozdrav, želeći plodonosan rad i najsajniji uspjeh.

Živili svi članovi kongresa! Živio dr. Zamenhof!)

*

Sa 1 listopada o. g. započinje društvo nakon ljetnih praznika opet svoje djelovanje. Kako u prvoj polugodini, tako će se i sada dva puta na tjedan i to utorkom i četvrtkom od pol 9 do pol 10 sati u večer održavati tečaj za učenje međunarodnoga jezika Esperanta, kojim se u potonje vrijeme počelo nenadanom intenzivnošću baviti čitavi svijet.

Tečaj će biti za početnike i za one, koji se žele usavršiti u konverzaciji.

U tečaj upisuje i nove članove prima već sada društveni blagajnik g. Vlad. pl. Bedeković (Boškovićeve ulica 13a) kao i dne 30. rujna t. g. u 8 sati u večer u školskoj prostoriji, Kačićeva ulica 21. I. kat, gdje će društvenim članovima utorkom i četvrtkom od 8 do 10 na večer, a inače u stanovite dane i satove obdan biti na raspolaganju sve strane esperantske novine i knjige, kao i velik broj hrvatskih pokrajinskih listova, što ih društvo dobiva u zamjenu za svoje glasilo »Kroata Esperantisto«.

Ohzirom na veliku važnost, koja je i na dosadašnjim međunarodnim kongresima upravo sjajno manifestirana, nadamo se, naročito iz dačkih i trgovačkih krugova, znatnomu porastu broja naših članova.

*

PROFESORSKI ISPIT IZ ESPERANTA. S ponosom i radošću bilježimo, da je prvi esperantista, koji je položio profesorski ispit iz Esperanta na zavodu »Internacia Instituto de Esperanto« Hrvat iz Liča, g. Stanislav Tomić, grad tehničar, koji sada boravi u Waldbachu kraj Vorana u ist. Štajerskoj. Ispitači njegovi bijahu Dr. Ostrovski (Rus), gđa. Nilson (Engleskinja) i g. Privat (Francuz), ravnatelj zavoda. 23. kolovoza primio je naš dični zemljak profesorsku diplomu kao prvi, koji je na tom teškom ispitu prošao. Od srca čestitamo našem zemljaku istomišljeniku.

AMIKA KUNVENO DUM LA AŬTUNA EKSPOZICIO DE PRODUKTAĴOJ EN GRAZ. La partoprenantoj al la Barcelona kongreso, revenante hejmen kaj ĉiuj, kiuj dezirus vidi la belan verdan Stirion, estas gentile invitataj viziti nin dum la aŭtuna ekspozicio de produktaĵoj, okazonta en nia urbo de la 25. IX.-3 X.

Ni esperas, ke granda estos la nombro de l' karaj verdsteluloj, honorigantaj nin per ilia alveno, kaj ni estas tre feliĉaj montrante al ili la multajn vidindaĵojn kaj la ĉarmajn belecojn de nia ĉirkaŭaĵo, per kiu la naturo famigis la stirian ĉefurbon.

Ebligu al vi, karaj vizitontoj, ĉeesti nian amikan kunvenon de l' 1-3. X kie nia samideanaro el najbaraj urboj kaj landoj preparolos aferojn de komuna intereso, kaj bonvolu sciigi kelke da tagojn antaŭe al s. ro R. Rubčić, Garten-gasse 19. vian alveturon.

Venu kiel eble plej nombraj kaj agrabligu kelkajn horojn al la frate vin atendantaj Stiria kaj Akademia Esperantaj Societoj en Graz.

HRVATSKIM ESPERANTISTIMA stigao je iz Graza od »Stiria Esperantista Societo« i »Graca Akademia Esperanta societo« srdaĉan poziv, da posjete svoje istomiŝljenike u Grazu, gdje će biti od obiju ovih društava prijateljski doĉekani. Put ovaj imao bi usljediti između 25. IX.—3. X., kad je u Grazu sveĉanost t. zv. Herbstmesse, jer su onda željeznice za 50% jeftinije. U isto vrijeme vraćat će se posjetioci kongresā u Barceloni i Pragu, s kojima bi se takoder sastali. Hrvati, koji bi željeli odazvati se ljubeznomu pozivu naše braće i istomiŝljenika iz Graza, neka se jave našemu uredništvu, da se dogovorimo glede zajedničkoga putovanja i drugih eventualnosti. Naprijed za dobru stvar!

UNIVERSALA STUDENTA UNIO. (U. S. U. Universalni daĉki savez). Ova veoma korisna nova daĉka organizacija obratila se na naše uredniŝtvo, da joj pomognemo u njenom pothvatu sabirući im ĉlanove — hrvatske daĉke. Egzistencija neke zvaniĉite organizacije svakako je nuŝna za daŝtvo, jer a) ona će moći podavati daĉcima pomoću konzula U. S. U. za razliĉite struke potrebne informacije o mjesnom sveuĉiliŝnom ŝivotu, uvjete o primanju stranih u razne fakultete itd. i b) duŝevno će vezati daŝtvo pod stjegom zajedniĉke Alma Mater i tako razviti ŝto ĉvrŝće osjeĉaje solidarnosti i bratstva. Prema statutima jest U. S. U. savez daŝkih društava sviju narodnosti, koja su posve slobodna u svom mjesnom djelovanju, pak će se konstituirati prema narodnostima i jezicima.

Mi preporuĉamo najusrdnije našim daĉcima, da ne zaostanu u tom za daĉcima ostalih narodnosti, pak da pristupe toj svjetskoj svezi daĉka, da i ime Hrvata bude zastupano u toj lijepoj i korisnoj organizaciji. Godiŝnja ĉlanarina je K 4 80 — Toĉnije informacije daje naše uredniŝtvo.

INTERNACIA ASOCIO DE BANKISTOJ ESPERANTISTAJ. Internacionalno društvo bankara i bankovnih ĉinovnika esperantista. Bankiri i bankovni ĉinovnici ustrojiŝe internacionalno društvo, kojemu je cilj, olakŝati bankovne odnose pomoću Esperanta. Godiŝnja ĉlanarina iznosi K 2 40.— Tko ŝeli toĉne informacije, neka se obrati na: g. Dr. H. Arnhold, banka: Arnhold Gebr. 20, Waisenhausstrasse, Dresden, Njemaĉka, ili g. Robert Pillault, 6. Rue Grison, Orleans, Francuska. Nadamo se, da kod te svjetske organizacije bude zastupana i naša domovina po našim hrvatskim bankovnim ĉinovnicima.

BIBLIOGRAFIO.

PETITE GRAMMAIRE DE LA LANGUE INTERNATIONALE (Paris, librairie Hachette & Cie, prezo: Fr. 0,10). Ĝi estas eldono de la jam bonege konata Katolika Oficejo Esperantista, speciale por katolikoj. Sur la koverto estas detale klarigitaj la motivoj, pro kiuj ĉiuj katolikoj devas lerni Esperanton kaj aboni la distinge redaktatan gazeton »Espero Katolika«.

La intensan disvastigadon de tiu broŝuro ni varme rekomendas.

DON MIKOTO. Tradukis F. Pujolà y Vallès. (Berlin, Möller kaj Borel, prezo: 0,10 Sm.) La bone konata esperanta biblioteko internacia eldonis sub ĉi titolo kvin ĉapitrojn el la mondfama verko de Don Miguel de Cervantes. La glora nomo de la tradukinto garantias distingan esperantan legadon.

ESPERANTO EN UNUA DUDEKJARO 1887.—1908. de Adam Z. krzewski. (Varsovio, presejo de L. Boguslawski; prezo?) Interesplena revuo de la konstanta progreso de la tutmonda movado esperantista.

UNUA OFICIALA ALDONO AL UNIVERSALA VORTARO. Eldono de la Esperantista Centra Oficejo (Paris, prezo: 0,50 fr.) El la »Klariga noto« sciigas, ke la serioj iom post iom plipleniĝos. Cetere verketo, kies enhavon jam konas el la libro »Du mil novaj vortoj«.

PROZO EL DANAJ — NORVEGAJ ACTOROJ. Traduko de H. Thomsen (Kristiania, Esperanto-Forlaget; prezo?) Ankaŭ tiuj ĉi provetoj el la parte tre malmulte konata literaturo dana-norvega bonege montras, kiel facile kaj precize la ĉarma Esperanto povas respuguli ĉiujn apartaĵojn de lingvo nacia. La tradukadoj de parte tre belaj rakontetoj kaj skizetoj iomete ja divenigas la kion menciinton, sed samtempe la lertan tradukonton. Vivu do lia sekvonta serio!

BULTENO DE LIBERA PENSO. Eldono de la internacia societo Esperantista de Liberpensuloj. (Sens, Francujo). La aŭgusta No. 12. aperis kun la jena enhavo: Klerika kontraŭleĝa persekutado de senkonfesaj instruistoj en Aŭstrio. — Tagordo de la ĝenerala kunveno. — Novaj aliĝoj. — Kasostato.

UNIVERSO. Internacia revuo por Belo. (Eldonejo: Heckners Verlag, Wolfenbüttel, 1^a kajero: prezo?) La estinta meritplena redaktoro de la — kiel do maĝe! — ĉesiginta »Bela Mondo«, Dro. Albert Schramm, Dresden kune kun profesoro Dro. Siegfried Lederer, Prag denove redaktadas belegan revuon, kies unua numero kun interesplena teksto kaj multaj ilustraĵoj ĵus aperis.

Al nia malnova kunbatalanto kaj nova kolego ni kore deziras plej bonan sukceson kaj feliĉegan daŭradon!

NAPREDOVANJE ESPERANTSKOGA POKRETA.

Rumunjska. U Bukareštu otvorena su odma poslije kongresa 3 nova esperantska teĉaja: 1. za gimnazijalce i licejiste u prvoj velikoj školi »General Golescu« voden po g. dru. G. Robinu; 2. za trgovaĉke ĉinovnike, voden po trg. ĉinovniku g. E. Nicolescu i 3. osmi puĉki besplatni teĉaj, voden po g. dru. G. Robinu. — Posebne teĉajevje za tiskare i tipografe vodi g. S. Milutà slagar. — Gosp. Panaitescu, ravnatelj državne policije u ministarstvu nutarnjih posala, koji je takoder Esperantista, odredio je, da buduće zime, kad zapoĉne teĉaj za policajne agente, imade svaki ĉlan policije uĉiti Esperanto.

Pirdop. Esperantska izložba, priredena po g. Krestanofu u Pirdopu otvorena je 15—16. (28.—29.) kolovoza u uĉilištu »Neofito Rilski«. U toj izložbi istiĉemo od mnogih odjela: 1. odjel za poštanske razglednice i pisma sa ĉitavoga svijeta; 2. fotografije Esperantista; 3. esperantska djela i brošure; 4. po 2 primjerka sviju esperantskih ĉasopisa do sada izdanih; 5. novine i knjige esperantske za slijepce; 6. trgovaĉke reklame, afiše, katalogi, tiskanice itd. u Esperantu; 7. esp. karte, marke, znakovi i sliĉno; 8. različiti predmeti primljeni u esperantskoj korespondenciji iz razliĉitih zemalja.

PORUKE UREDNIŠTVA.

Na više upita priopćujemo, da radi nemira u Španiji naše društvo po kome nije bilo zastupano na međunarodnom kongresu u Barceloni

Novĉane prinose, što su nam stigli na našu molbu (vidi 4. broj našega lista) zahvalnošću smo vratili svima, koji su se toj molbi bili odazvali.

Našim dopisnicima. Sve one, koji nam šalju radnje za list, upozorujemo da se ne bavimo humoristikom. Stoga neka razne pošalice i viceve izvole slati ĉekovano, ĉekovano, ĉekovano. Stoga neka razne pošalice i viceve izvole slati ĉekovano, ĉekovano, ĉekovano. Stoga neka razne pošalice i viceve izvole slati ĉekovano, ĉekovano, ĉekovano.

ĉekovano, ĉekovano, ĉekovano. Stoga neka razne pošalice i viceve izvole slati ĉekovano, ĉekovano, ĉekovano. Stoga neka razne pošalice i viceve izvole slati ĉekovano, ĉekovano, ĉekovano.

INTERŜANGE RICEVITAJ GAZETOJ.

(Esperantske novine, koje dobivamo u zamjenu).

Jara abonkosto Sm.		Jara abonkosto Sm.	
Algérie Transports Saint-Eugène (Alger) 8, rue Carnot. Redaktoro: Maurice Aubert	2-80	La Revuo , Paris, 79, Boulevard Saint Germain, Red. Carlo Bourlet	2-45
Brazila Esperantisto , Rio de Janeiro, Rua S. José N. 77.	2-40	La Spritulo , gazeto por humoro, Leip- zig, Körnerstr. 3 ¹ , Red. Richard Bresch	1-20
Ĉasopis Ĉeskyeh Esperantistů , mo- nata organo de l' Bohemoj. Praga H. Dittrichova 7 Red. F.d. Kühn.	1-50	La Suno Hispana , Valencia, Pintor Lopez 3. Red. Augusto Jimenez Loira	1-20
Esperantisto , Koppenhago, Frede- riksborgg, 26. Red. F. Skeel-Gjorling	0-65	Le Monde Espérantiste , Paris 3 Rue Sopine-Germain. Red. L. Carlos	0-80
Esperanta Abelo , Bologna (Italujo) M. d'Azeglio 600, A. Tellini	0-50	Libera Penso , Sens (Yonne), Francujo Sokr. R. Derhays	?
Espero Katolika , Paris, 10. Rue Bé- ranger. Dir. Abato Austin Richardson, ĉefredaktoro: Claudius Colas	2—	Lingvo Internacia , Paris 33, rue Lacépède, Red. Th. Cart.	3—
Europa Kristana Celado , Genevo 4. Cité. Red. Ch. Briquet	0-75	Lorena Stelo , Nancy, 63 Rue de Villers, Red. Docteur Noel	0-40
Fidos , Vilassar de Mar, Carres de Sant Roc, 22.	1-20	Mitteilungen , Dresden, A. Bismarckplatz 12	1—
Germana Esperantisto , Berlin, Lin- denstr. 18/19. Red. I. Borel	1-50	Norda Gazeto , Saint-Omer, Boul. Vauban Red. E. Deligny	0-40
Greklingva Esperantano , Samos (Aria-Turklando), Red. Samosa Esper- antista Societo	1-20	Normanda Stelo , Rouen 41, Rue de la Vicomté, Red. Liébard et Lerouc	1—
Hungara Esperantisto , Budapest, Alpar- u. 8. Red. Josefo Miletz	1-70	Nova Sento , Bilbao (Hispanujo) Strato Jardines, 7	0-90
Informaj Raportoj , Wien, VII/I. Band- gasse 31, Red. K. V. Ahlgrimm	1—	Norvega Esperanta Gazeto Oficiala Gazeto Esperantista , Paris 51, rue de Clichy	2—
Internacia Pedagogia Revuo , Bystřice Hostyn, Moravio. Red. Th. Ĉejka	1—	Pola Esperantisto , Varsovio, Marszał- kowska 143, Red. Dro. Leono Zamenhof	2—
Japana Esperantisto , Tokio Marunouchi. Red. Ĉif Toŝio	1—	Portugala Revuo , Porto, Rua do Rosario 215, Red. S. A. Proenca	2—
L'Informilo , Calais (Francujo), 8, Rue de Rome	?	Rumana Esperantisto , Bukarest, 5. Str. I. C. Bratianu, Red. Dro. G. Robin	2—
La Esperanta Instruisto , London, W. 17, St. Stephen's Square. Red. I. C. O'Connor	0-75	Ruslanda Esperantisto , Peterburgo, Nevskij, 40, Red. Bro. Espero	3-20
La Esperantisto , Leipzig, Talstr. 27. Red. Fritz Stephan	1-35	Sarta Stelo , Le Mans Sarthe (Franc- ujo), 14, rue Scarron, Red. Lepeltier	0-40
La Londona Gazeto , London, 78 Mal- vern Road. Red. C. P. Isaac	0-50	The British Esperantist , High Holborn, London, W. C.	1-50
La Ondo de Esperanto , Moskvo, Tver- skaja 28, Red. A. A. Laharov	1-06	Tra La Filatelio , Béziers, Francujo 2, rue Abélard, Red. Fino Flourens	0-80
La Pioniro , Budapest, VI., Nagymező-u. 12. 1/16. Red. Jules de Buljovszky	1—	Tutmonda Espero , Barcelona, Paradis 12	2—
		Universo , Dresden 20. Red. Dro. Albert Schramm	?
		Voĉo de Kuracistoj , Lwów (Austrio- Galicio), Strato Śniadeckich Nro. 6 Red. Dro. Stefan Mikolajski	1-50

Komunikoj de generala intereso.

Sinjoro Iv. H. Krestanof sciigas siajn gekorespondantojn, ke li jam re-
venis sian naskurbon Pirdop, kaj ke pro gravaj kaŭzoj li ĉesas korespondadi.

MALGRANDA ANONCARO.

(Ĉiufoja presigo de tia anonco kostas 60 helerojn = 25 sd.).

S^o Đuro Vojković, apotekisto, Klanjec, Zagorje, Kroatujo, deziras ko-
respondadi per leteroj aŭ ilustritaj poŝtkartoj kun geesperantistoj el ĉiuj landoj, pre-
cipe el Bosnujo, sia patrujo

Gramatika esperanta

napisala Danica Bedeković-Pobjenička.
Potpuna slovnica s jasnom i lako
shvatljivom uputom u Esperanto
uz mnoge primjere, vježbe i espe-
rantsko štivo u pjesmi i prozi.

Cijena broširanoj K 3.
ukusno vezanoj » 4.50

Esper.-hrvatski rječnik

od Danice Bedeković-Pobjeničke.

najpotpuniji od sviju dosadašnjih
esperantskih rječnika

Cijena 4 K.
Ukusno uvezanome 5 K.

PRAKTIČNA OBUKA U ESPERANTU

SA RJEČNIKOM

OD MAVRE ŠPICERA.

CIJENA 2 K 60 fl.

Medjunarodni jezik Esperanto i njegovo općenito značenje
od MAVRE ŠPICERA. Cijena 30 fl.

Narudžbe za spomenute knjige prima: »Društvo hrv. Esperantista« u Zagrebu.

50
jara sukceso!

Osijeka vizaĝpomado kaj

Osijeka Salvator-sapo

forigas sprucmakulojn, hepatmakulojn, kaj ĉian malpurajon
de l'vizago.

Malfalsa sole nur en la Salvator' apoteko

J. C. Dieneš, Osijek (Krontufo), supera urbo.

1 vazeto da osijeka vizaĝpomado kostas po 70 helerojn kaj
po 1 Kronon (1 Krono = 100 heleroj = 42 spesdekoj).
1 peco da Salvator-sapo 1 K. Unu vazeto da manšmirajo 1 K 20 h. Lyon
pudro, malgranda skatolo 1 K, granda skatolo 2 K. Tiuj ĉi rimedoj ne hava
domaĝajn konsistajojn kaj tutege respondas al la regularo de la alta registaro

Kial estas uzonta nur

„MIRANDA-KREMO“?

Ĉar »Miranda« Krema estas perfekte nedomaĝa, ĉar
per »Miranda« Krema oni atingas idealan belecon,
ĉar »Miranda« Krema forigas ĉian malpurajon de la
hauto, ĉar »Miranda« Krema ne nur plibeligas, sed
ankaŭ plijunigas Unu vazeto da »Miranda« Krema
kostas 1 K. Unu skatolo da »Miranda« pudro (triko-
lora) 1 K, unu peco da »Miranda« sapo 70 h.

Ricevebla ĉe la produktanto J. C. DIENEŠ, post Osijek, supera urbo, de kie
mendoj per pagŝargo tuj efektivas.

